

Juryrapport Excellente Scholen 2015

OBS de Bolster, Sint-Michielsgestel

Schoolrapport Excellente Scholen 2015 (po)
07GC-0 OBS de Bolster (basisonderwijs)
Sint-Michielsgestel

Contactgegevens

Naam contactpersoon

Dhr. P.J. van Hoof

Telefoonnummer

(073) 553 02 71

Emailadres

bolster@obsdebolster.nl

1. Motivatie van de school om zich kandidaat te stellen

De Bolster is een openbare school. Wij geven kinderen een optimale start voor de toekomst waarbij we gebruik maken van alle talenten van kinderen, en het welbevinden van kinderen vanzelfsprekend vinden. We inspireren kinderen en team om het maximale uit zichzelf te halen. Specifieke kenmerken van de Bolster zijn deze.

1. De school is zeer sterk in pedagogische begeleiding van de kinderen. Er is een grote diversiteit aan kinderen binnen de school met een uiteenlopend ontwikkelingsniveau op het gebied van leren en sociale ontwikkeling. Het team (en de kinderen zelf) bieden zo veel pedagogische ruimte dat het welbevinden van de kinderen op een blijvend hoog niveau is. Het team schoolt zich voortdurend in pedagogisch handelen.
2. De Bolster heeft succesvol de stap gezet naar verregaand passend onderwijs. In nauwe samenwerking met Kentalis Talent is de 'twinschool' opgezet. Op dit moment zitten er 17 dove leerlingen, mediumarrangement, in reguliere groepen. Dit is nationaal en internationaal een uniek project en deze ontwikkeling wordt nauwgezet gevolgd.

Bovenstaand profiel wordt neergezet in een school die alle kerndoelen behaalt, met een hoog tevredenheidsniveau van medewerkers, ouders en leerlingen.

2. Excellentieprofiel van de school

2.1 Beschrijving excellentieprofiel

In haar aanmelding beschrijft obs de Bolster het excellentieprofiel, de relatie met de algemene aanpak en de doelen die ze met het excellentiebeleid beoogt, als volgt.

Het excellentieprofiel van de school

De Bolster is een school waar een onderscheidende aanpak is bij het omgaan met verschillen tussen leerlingen.

De Bolster geeft een optimale start aan alle kinderen van de school. De school is excellent in het geven van onderwijs aan een grote diversiteit van kinderen. Naast de reguliere stromen wordt onderwijs gegeven aan meerbegaafde kinderen en kinderen met aantoonbare ontwikkelingsachterstanden. Dit heeft ertoe geleid dat in 2013 specifiek aan de school gevraagd is om een samenwerking aan te gaan met Kentalis. Passend onderwijs krijgt, door de aanwezigheid van een grote groep dove kinderen in het mediumarrangement, op een ultieme manier vorm. Dit wordt gekoppeld aan een hoog welbevinden van alle leerlingen, een hoge tevredenheid van de ouders en een gemotiveerd, lerend en professioneel team. De Bolster is met dit profiel nationaal en internationaal uniek.

Relatie van het profiel met de algemene aanpak door de school

We zijn een reguliere school. Door een profiel te hebben waar oog is voor specifieke doelgroepen leert het team in brede zin naar de ontwikkeling van kinderen te kijken. Hier profiteren alle kinderen van. Daarnaast krijgen we zeer specifieke kennis op taal binnen via Kentalis en hebben we specialisten van Kentalis in de school werken. Hierdoor krijgt taal een grote stimulans.

Door veel kinderen in de school te hebben die zich, zichtbaar, anders ontwikkelen, is er veel begrip en acceptatie tussen leerlingen. Dit voedt kinderen op tot volwassenen die oog hebben voor kwaliteiten van alle mensen binnen onze maatschappij.

Doelen die de school met het excellentieprofiel beoogt

- Dat kinderen met grote verschillen in ontwikkelingsmogelijkheden binnen het reguliere onderwijs hun talenten kunnen ontwikkelen.
- Dat kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften, dove en slechthorende leerlingen, binnen het reguliere onderwijs les krijgen, zodat zij volledig participeren in de maatschappij.
- Accepteren dat er verschillen zijn tussen mensen en dit in de dagelijkse praktijk ervaren.
- Een team vormen dat oog heeft voor verschillen tussen kinderen en hier doelgericht en professioneel mee werkt. Een team dat ziet dat er meer mogelijkheden en manieren zijn om de talenten van kinderen te ontwikkelen.
- Speciaal onderwijs (specifiek Kentalis Talent) bewuster maken hoe de ontwikkeling van een gemiddeld kind verloopt, zodat die deze kennis kan gebruiken binnen haar onderwijs.

Doelgroep

1. De kinderen met specifieke ondersteuningsbehoefte (bijvoorbeeld PDD-NOS, spraak-taal, meerbegaafd, transgender, ernstig ziek, motoriek, laag begaafd). Deze kinderen hebben vaak een andere positie binnen de maatschappij. Wij bieden ze een veilige omgeving waar ze geaccepteerd worden, waarbij leren ook een wezenlijk onderdeel blijft.
2. Dove en slechthorende kinderen. Deze doelgroep verbleef tot nu toe op instituutsscholen, waardoor zij pas op late leeftijd in de reguliere maatschappij kwamen (18+). Door ze mee te nemen in regulier onderwijs, worden hun sociale contacten enorm vergroot, hebben ze een zeer taalrijke omgeving en worden ze beter voorbereid op participeren in de maatschappij.

2.2 Beschrijving aanpak, resultaten, borging en evaluatie

Over aanpak, resultaten, borging en evaluatie van het excellentieprofiel schrijft de school het volgende in haar aanmelding.

Gehanteerde aanpak

Wat betreft dove en slechthorende kinderen

- Er is een zeer nauwe samenwerking met Kentalis Talent. Gedetacheerde leerkrachten en logopedisten zijn aanwezig en werken mee in de dagelijkse praktijk. Er is specifiek ingezet op co-teaching. Uitgangspunt is dat kinderen meedraaien in de reguliere groep en zo min mogelijk buiten de groep werken.
- Er zijn studiedagen en cursussen voor alle betrokkenen.
- Er is zeer regelmatig overleg tussen intern begeleiders, directie en leerkrachten. De verantwoordelijkheden zijn goed vastgelegd.
- De Kentalis Academie volgt de ontwikkeling van de kinderen.
- Er wordt altijd gezamenlijk besloten of een kind op de Bolster kan komen. In principe nemen we de kinderen aan voor hun hele schoolloopbaan op een basisschool.
- De resultaten worden geanalyseerd en meegenomen in het ontwikkelingsperspectief (OPP).

Wat betreft andere kinderen

- Er wordt specifiek aandacht besteed aan ontwikkelingsmogelijkheden van kinderen.
- Er is een nauwe samenwerking met de ondersteuningseenheid Vught (onderdeel samenwerkingsverband de Meierij).
- De school is er trots op dat snel actie ondernomen wordt indien nodig, dat het team vasthoudend is naar alle instanties om de beste ontwikkelingskansen te bieden en er veelvuldig eigen inzet is om zaken voor elkaar te krijgen.
- Er wordt extern advies in gewonnen om meer knowhow te krijgen als we dat nodig hebben.

Wijze waarop doelen worden gerealiseerd

De kinderen kunnen het reguliere onderwijs volgen waarbij rekening gehouden wordt met hun specifieke behoeften. Door de expertise en kennis van buiten en het lerend vermogen van het team zijn wij in staat om steeds beter onderwijs te geven aan een brede groep kinderen.

De Kentalis Academie volgt de kinderen op de Bolster nauwgezet. Dit wordt wetenschappelijk onderbouwd.

De strategie die de Bolster volgt, is de volgende: we werken met experts samen die een aanpak voorstaan die (wetenschappelijk) bewezen is. Voorbeelden zijn taalexperits van Kentalis, motorische ontwikkeling via de mytylschool, autisme via het steunpunt autisme.

Mate waarin doelen zijn gerealiseerd

Leerlingen: een grote diversiteit aan leerlingen bezoekt de school, inclusief de leerlingen die doof en slechthorend zijn. Er is nauwelijks of geen verwijzing naar speciaal onderwijs. Alle kinderen scoren naar verwachting. Het welbevinden is aantoonbaar groot.

Docenten: een professioneel team dat wil leren en ontwikkelen. Een grote groep die scholing volgt. Landelijk gestelde percentage LB-leerkrachten is aanwezig. Een team dat aandacht heeft voor de verschillen tussen leerlingen. Een nauwe samenwerking met gedetacheerde mensen van Kentalis.

Schoolorganisatie: een effectieve schoolorganisatie met een gezamenlijke visie, een directe samenwerking tussen kinderdagverblijf, peuterspeelzaal en school binnen één gebouw. Een heldere communicatie naar alle geledingen, en een structuur waar iedereen de ruimte voelt om zich verder te ontwikkelen.

Onderwijs: goed onderwijs op niveau van kinderen. De kinderen ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden op een breed gebied en met aandacht voor alle kerndoelen.

Borging

Verantwoordelijkheid ligt bij het hele team, we kiezen samen voor dit profiel. Binnen de organisatie heeft een aantal mensen sleutelrollen. De directeur voor de visie en doorgaande lijnen, de intern begeleider voor ontwikkeling en volgen leerlijnen, de coördinator doof/slechthorend voor alle interne en externe contacten en lijnen tussen alle verantwoordelijke personen. De coördinatoren voor hun specifieke deelgebieden.

De kinderen worden gevolgd door een leerlingvolgsysteem en observatie. Specifieke kinderen door school en samenwerkingsverband. De dove kinderen door specialisten van Kentalis Talent.

De middelen komen uit de basisondersteuning school, middelen voor extra ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband en middelen cluster 2 via Kentalis.

Professionalisering: voor het hele team gebeurt dit via de schooldirectie, individuele opleidingen door teamleden, aanbod vanuit het samenwerkingsverband en aanbod vanuit Kentalis Talent.

Evaluatie

- Tevredenheidsonderzoek.
- Resultaten van de kinderen op de verschillende vakgebieden samenhangend met groepsplan en gestelde doelen.
- Trendanalyse LVS.
- Wetenschappelijk onderzoek Kentalis Academie.
- Studiedagen binnen het team.
- Gesprekken met samenwerkingsverband betreffende arrangementen, gesprekken met Kentalis betreffende dove en slechthorende kinderen.
- Gesprekken binnen ondersteuningsteam school.
- Bijstellen schoolondersteuningsprofiel.
- Gesprekken en evaluaties met Kentalis Talent.
- Evaluatie jaarplan en schoolplan.
- Gesprekken met medezeggenschapsraad.
- Gesprekken met bestuur naar aanleiding van kwaliteitsmeter.
- Gesprekken en evaluatie met collega-directeuren.
- Behaalde opleidingen en diploma's.

2.3 Ontwikkeling van het excellentieprofiel

De school noemt in haar aanmelding de volgende plannen voor de verdere ontwikkeling van het excellentieprofiel.

- Welbevinden kinderen: de Kanjertraining wordt voortgezet. Het team heeft de driejarige scholing gehad. Afgesproken is om ieder jaar op een studiedag een scholing te volgen om onszelf te blijven toetsen.
- Welbevinden: we willen een nieuwe stap zetten door meer kindgesprekken te gaan voeren waarbij kinderen ook de ruimte krijgen om hun eigen ontwikkelingsdoelen aan te geven. Meer inspraak voor kinderen zodat betrokkenheid met het onderwijs vergroot wordt.
- Tijd en ruimte voor kinderen: we oriënteren ons op een uitbreiding van lesuren zodat er meer ruimte ontstaat voor de kerndoelen samenleving, cultuur, natuur en respectvol met elkaar omgaan. Basisvoorwaarden om tot goed leren te komen.
- De twinschool is een langlopende samenwerking; we willen steeds meer expertise krijgen wat betreft de doelgroep doof/slechthorend. Een belangrijk ontwikkelingspunt is de co-teaching.
- Als team elkaar steunen, elkaars kwaliteiten leren kennen en collegiaal met elkaar samenwerken. Hierdoor kunnen alle kinderen profiteren van de deskundigheid van de individuele mensen van het team.
- Partnerschap ouders: de betrokkenheid van ouders vergroten op het gebied van opvoeding en onderwijs, we zijn samen verantwoordelijk voor kinderen en hebben een hoge verwachting van onszelf als school maar ook van ouders.
- Borging van de ingezette route en excellentie.

2.4 Erkenning

In haar aanmelding beschrijft de school de volgende voorbeelden waaruit blijkt dat het profiel van de school wordt erkend.

Erkenning binnen de eigen omgeving

- Er is erkenning van het team dat de teamleden een brede groep kinderen kunnen begeleiden in het onderwijs. Er is ook de erkenning dat experts binnen het team een bijdrage leveren aan de professionalisering.
- Het team volgt op verschillende vlakken opleidingen en cursussen die aansluiten bij het excellentieprofiel.
- Er is erkenning naar het gedetacheerd personeel van Kentalis dat zij expertise op taalgebied heeft en we passen deze kennis toe voor alle kinderen.
- Er is erkenning van de ouders, zij zijn zeer tevreden over het huidige aanbod. Dit wordt ook naar buiten toe uitgedragen. In het tevredenheidsonderzoek scoren alle vragen positief. Ouders zijn betrokken bij school en ondersteunen de activiteiten.
- Er is erkenning van de leerlingen, zij zijn tevreden over de school en hun leerkrachten.
- De schoolleiding is tevreden over de ontwikkeling van de school en heeft een hoog ambitieniveau voor team en kinderen. Het nieuwe schoolplan is een mix van borgen, ontwikkeling en ambitie voor de school.
- Het bestuur is positief over het functioneren van de school, het team en de directie.

Erkenning van buiten de school

- De Bolster heeft contact met andere scholen binnen het samenwerkingsverband (en eigen bestuur). Kennis van excellentie wordt gedeeld.
- De Bolster heeft contacten met Talent, Kentalis en overkoepelende organisatie Siméa. Op congressen en studiedagen worden workshops gegeven door de Bolster.
- De directeur van de Bolster heeft in de twee jaar van de oprichting van samenwerkingsverband de Meierij de werkgroep geleid die de profielen voor basisondersteuning en extra ondersteuning heeft geschreven. Hier is de expertise in meegenomen die is opgedaan op de eigen school (dit is ook de reden dat hij gevraagd is om de werkgroep te leiden).
- Nationale en internationale schoolbezoeken om de twinschool in bedrijf te zien en expertise te delen.

- De Bolster is opleidingsschool van de pabo waarbij het ondersteuningsprofiel helder is voor de studenten, zodat zij bewust een keuze kunnen maken.
- Draagvlak wordt gecreëerd door goede communicatie en het werken in de praktijk. Je moet mensen laten zien hoe het werkt, wat je doet en dat je veel kunt bereiken in een aantal goed doordachte stappen. Door ervaringen leer je. Openstaan voor kritiek en samen staan voor het beoogde doel en de excellentie die je wilt bereiken.
- Talent (Kentalis) is Excellente School 2014 geworden. In het rapport van de jury wordt diverse malen de samenwerking met de Bolster genoemd als een succesvolle manier om passend onderwijs vorm te geven.

Bevindingen van de Jury Excellente Scholen ten aanzien van het excellentieprofiel

De school is op 20 oktober 2015 bezocht door twee leden van de Jury Excellente Scholen. Hieronder beschrijven zij hun bevindingen met betrekking tot het excellentieprofiel van de school.

Het excellentieprofiel van de school

De school heeft een helder en voor de school relevant excellentieprofiel.

De Bolster heeft een duidelijk excellentieprofiel geformuleerd met daarin twee aspecten:

- vormgeven van een zeer sterke pedagogische begeleiding van de leerlingen waardoor tegemoet gekomen kan worden aan de grote diversiteit aan kinderen met een uiteenlopend ontwikkelingsniveau;
  - mede naar aanleiding van de invoering van passend onderwijs heeft de school in nauwe samenwerking met Kentalis Talent een twinschool opgezet, waarin 18 dove c.q. slechthorende leerlingen in een mediumarrangement onderwijs volgen in een reguliere setting.
- De school heeft volgens de jury een helder en voor de school relevant excellentieprofiel met voldoende focus op de verschillende aspecten van dit profiel.

Aanpak, resultaten, borging en evaluatie

De school heeft een weloverwogen aanpak met betrekking tot het excellentieprofiel.

De Bolster kent al langere tijd een breed profiel waar het de leerlingondersteuning betreft. De leerkrachten slagen er in een veilige omgeving in om een zeer diverse populatie leerlingen goed onderwijs te bieden. Hierbij krijgen zowel leerlingen met aantoonbare ontwikkelingsachterstanden als meerbegaafde leerlingen het onderwijs dat bij hen past. Het welbevinden van de kinderen is daarbij belangrijk en er is veel begrip en acceptatie tussen de leerlingen onderling. Binnen de groepen werken leerlingen op verschillende niveaus (bij de groepssamenstelling is niet de beperking maar het niveau van de leerlingen leidend) en voor enkele vakken vindt groepsoverstijgende uitwisseling plaats. Hoogbegaafde leerlingen krijgen een ochtend per week een speciaal programma aangeboden voor groep 5 en 6 samen en voor groep 7 en 8 samen. Deze 'doen'-groep (denken op eigen niveau) neemt deel aan een project Kinderuniversiteit waarin deze leerlingen samen met leerlingen van andere scholen ook op locaties buiten de school aan uitdagende opdrachten werken. De lessen worden gegeven door een plusleerkracht.

De school schenkt veel aandacht aan de creatief-culturele vorming van de leerlingen. Daarvan getuigen de vele en aansprekende werkstukken van de leerlingen in de gangen. Ook werkt de school projectmatig samen met het Noordbrabants Museum bij het ontwikkelen van een voor kinderen aansprekende manier van museumbezoek en belangstelling voor (eigen) kunstwerken. Om al deze activiteiten in het weekrooster te passen, heeft de school besloten een aantal uren boven het wettelijk minimum te draaien. Hierdoor ervaart het team volgens eigen zeggen eerder meer ruimte en rust dan extra druk.

De leerkrachten scholen zich specifiek op het pedagogisch handelen (onder andere Kanjertraining en werken met ZIEN) en krijgen ondersteuning van onder meer een mytylschool en de ondersteuningseenheid van het samenwerkingsverband passend onderwijs Vught.

Toen in 2013 de Bolster door Kentalis Talent werd gevraagd om voor een forse groep leerlingen met een auditieve/communicatieve beperking het onderwijs te gaan verzorgen in de reguliere groepen, sloot dat aan bij het al bestaande brede ondersteuningsprofiel van de school. Na een

gedegen afweging heeft de school (leiding en team) in overleg met bestuur en ouders besloten gehoor te geven aan dit verzoek.

Hoewel het besluit paste in het brede profiel van de school, betekende het plaatsen van zo'n grote groep met een zware ondersteuningsbehoefte, een flinke investering in energie, technische apparatuur en middelen en scholing. Toch kon de nieuwe setting vanaf 2014 op een goede manier van start gaan. De afspraken en werkwijze zijn daarvoor vastgelegd in een uitgebreid draaiboek. Tijdens het schoolbezoek van de jury wordt duidelijk dat de samenwerking tussen het team van de Bolster en de collega's van Kentalis Talent zeer intensief is. In zo goed als alle groepen zitten enkele van de betreffende leerlingen. Daarbij is steeds sprake van minstens twee volwassenen (meerdere leerkrachten, stagiair) in de groep, waarbij ze werken volgens de systematiek van co-teaching. Leerkrachten omschrijven co-teaching als het samen naast elkaar voor de groep staan. Voor met name de dove kinderen is grote delen van de onderwijstijd een doventolk beschikbaar. Ook beschikt de school over twee logopedisten. De samenwerking verloopt zichtbaar soepel en de deuren van de klassen staan voor eenieder open.

De Kentalis Talent-collega's voelen zich daadwerkelijk onderdeel van het team van de Bolster. Vóór de invoering is afgesproken dat het tempo en het niveau van het onderwijs voor de reguliere leerlingen niet worden aangepast aan de nieuwe setting. Op verschillende manieren proberen de leerkrachten dit tempo en niveau ook voor de leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften zo veel mogelijk te handhaven. Dit geldt niet alleen voor de dove en slechthorende leerlingen, maar ook voor nog een flink aantal andere leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften. Zo ziet de jury tijdens het bezoek aan verschillende groepen dat de kennis en ervaring die de Kentalis Talent-collega's meebrengen, de sterke visualisering van het onderwijs en de nadruk op het vergroten van de woordenschat (Viertakt), ook voor andere dan de dove en slechthorende leerlingen veel ondersteuning bieden. De leerkrachten geven aan beter geleerd te hebben signalen van de leerlingen op te vangen. De Kentalis Talent-collega's richten hun aandacht niet uitsluitend op de dove en slechthorende leerlingen. In de groepen voor de reguliere leerlingen en ook ten aanzien van de meerpresterende leerlingen zetten zij van tijd tot tijd in. Dit gebeurt in nauw overleg met de IB'ers en de groepsleerkrachten.

De acceptatie van de leerlingen onderling en daarmee ook de volledige participatie van de leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften verlopen zichtbaar positief. Reguliere leerlingen nemen spontaan veel van de ondersteuning door de tolken met gebarentaal over en de school overweegt op de woensdagmiddagen een cursus voor gebarentaal voor alle leerlingen aan te bieden.

Het periodiek analyseren en evalueren van de opbrengsten gebeurt in beginsel op dezelfde wijze als voor alle leerlingen. Wel worden de leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften ook specifiek gevolgd door de leerkrachten en Kentalis Talent-medewerkers.

Om het verloop en de totaalopbrengsten van de mediumsetting ook empirisch te kunnen volgen, verrichten medewerkers van de Kentalis Academie cognitief en sociometrisch onderzoek. Op grond van deze wetenschappelijke monitoring kunnen vervolgstappen en/of een verdere uitbouw van deze samenwerking worden overwogen. Op dit moment is het te vroeg voor analyses en conclusies. Wel zijn de eerste grove indicaties bemoedigend; ze geven aan dat de leerlingen opvallend boven het vooraf verwachte niveau van welbevinden lijken uit te komen. Er wordt ook kwalitatief onderzoek gedaan naar de samenwerking tussen de groepsleerkrachten en de leerkrachten van Kentalis Talent. De uitwisseling van kennis en aanpakken tussen de leerkrachten van de Bolster en de collega's van Kentalis Talent (leerkrachten, logopedisten, tolken) levert veel meerwaarde op voor het onderwijsproces op de school. Zo is het woordenschatonderwijs in met name de onderbouw verdiept. Leerkrachten van de onderbouw zijn geschoold in het werken met de Viertakt. Op basis van de woorden van Schatkist Woordenschat en Veilig leren lezen is een programma ontwikkeld dat visueel ondersteund wordt met woordkaarten in de klassen. Bij alle woordkaarten is ook het gebaar toegevoegd. Het lijkt dat het woordenschatprogramma in de onderbouw steviger is uitgewerkt dan in de midden- en bovenbouw. In de midden- en bovenbouwgroepen met dove en slechthorende kinderen zijn wel woorden te zien. In groepen met

alleen reguliere kinderen wordt deze visuele ondersteuning minder of niet ingezet. De jury vindt dat de school voor de midden- en bovenbouw nog een verdiepingsslag kan maken. Ook de rol van de intern begeleiders en coördinatoren draagt bij aan de succesvolle invoering en uitbouw van de twinschool. Door een goede selectie van leerkrachten, een toegespitste nascholing, het werken met parallelgroepenvoorbereiding, collegiale consultatie en co-teaching, blijft het beoogde doel haalbaar van een adequaat onderwijsaanbod voor een zeer diverse leerlingenpopulatie met een brede ondersteuningsbehoefte, gecombineerd met hoge opbrengsten. Tijdens het schoolbezoek wordt duidelijk dat de school bij de invoering weloverwogen te werk is gegaan en inmiddels veel heeft geïnvesteerd in een goede opzet van dit onderdeel van het excellentieprofiel. Naast de verdere voortzetting en uitbouw acht de jury de borging van het tot nu toe bereikte resultaat van belang.

De ontwikkeling van het excellentieprofiel

De school heeft concrete plannen om het excellentieprofiel verder te ontwikkelen.

Bestuur, directie en het team van de Bolster willen de beide aspecten van het excellentieprofiel de komende jaren borgen en op onderdelen verder uitbouwen. Daarbij worden de volgende onderdelen vermeld.

- Intensiveren van het instrument van co-teaching. Voor dit traject maakt de school onder meer gebruik van het aanbod van de Kentalis Academie. Daarbij gaat het om een teamscholing voor alle leerkrachten van het hele team.
- Vergroten van de zelfstandigheid van leerlingen. Hiervoor is een geïntegreerd verbeterplan opgesteld. In de speerpuntoverleggen per bouw komt dit punt terug. De directie is hier ook bij betrokken.
- Uitwerken van de samenstelling van het portfolio voor de leerlingen.
- Vergroten van de betrokkenheid van de leerlingen door onder andere het inrichten van een leerlingenraad, het voeren van kindgesprekken en het uitbouwen van werken met het leerlingenrapport.
- Het nog sterker vormgeven van het welbevinden en de sociale ontwikkeling van de leerlingen. De focus zal hierbij liggen op het vergroten van de onderlinge acceptatie van alle leerlingen en het vergroten van de zelfstandigheid en optimale participatie van de leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften.

De school heeft een aantal plannen om haar excellentieprofiel verder te ontwikkelen, maar de detaillering en wellicht de omvang daarvan behoeven nog enige aandacht.

Erkenning excellentieprofiel

Het excellentieprofiel van de school wordt zowel intern als extern erkend.

Uit de rondgang door de school en de vele gevoerde gesprekken blijkt dat zeker sprake is van interne erkenning van het excellentieprofiel. Bestuur, schoolleiding, het team, de ouders én de leerlingen zijn zich bewust van het relatief unieke karakter van het onderwijs op de Bolster. Duidelijk wordt ook dat men zich realiseert dat een dergelijke setting lang niet op 'alle' basisscholen ingevoerd kan worden. Vooral de ouders geven aan bijzonder content te zijn met het door de school ontwikkelde aanbod. Op de rechtstreekse vraag of er ook negatieve kanten aan het werken met de twinschool zitten, komt in geen van de gesprekken een overtuigend voorbeeld naar voren.

Externe erkenning blijkt uit het gegeven dat de school veelvuldig wordt bezocht door geïnteresseerde collega-scholen en onderwijsinstellingen uit binnen- en buitenland. De nauwe samenwerking met onder andere de ondersteuningsunit van het samenwerkingsverband passend onderwijs, de Kentalis Academie, de pabo en het Noordbrabants Museum tonen aan dat ook anderen het profiel van de school op waarde schatten. Hoewel er geen sprake kan zijn van een simpele vorm van transfer, is de school zeer bereid andere collega's en instellingen te informeren en zo mogelijk te inspireren.

De jury heeft diverse referenten gevraagd of zij het excellentieprofiel van De Bolster herkennen en de algemene onderwijskwaliteit onderschrijven. De referenten omschrijven de school als excellent.

Tevens hebben de referenten de indruk dat De Bolster haar kennis en ervaring deelt met derden. Het excellentieprofiel wordt zowel intern als extern erkend, het versterkt ook de reputatie van de school.

Duurzaamheid excellentieprofiel

Het excellentieprofiel van de school is toekomstbestendig.

Uit de documentatie vooraf en de waarneming tijdens het schoolbezoek komt de bestendigheid van het profiel van de school duidelijk naar voren. De sterke pedagogische begeleiding en het brede ondersteuningsprofiel van de school zijn in de loop van een aantal jaren zorgvuldig opgebouwd. De invoering van de twinschool sloot vervolgens goed op deze basis aan. Hieraan ging een intensieve voorbereiding vooraf en de opbrengsten worden voortdurend verzameld, geanalyseerd en geëvalueerd. Enkele aspecten van het excellentieprofiel worden zelfs wetenschappelijk gevolgd. De manier van werken met groot draagvlak van (zeer gespecialiseerde) leerkrachten, logopedisten, tolken, intern begeleiders en (zorg)coördinatoren is gebaseerd op een doordachte onderwijskundige infrastructuur vastgelegd in schoolplan, groepsplannen, draaiboeken en een gedigitaliseerd leerlingvolgsysteem. Hiermee is een systematische aanpak ontstaan die in flinke mate persoonsonafhankelijk kan functioneren.

De plannen voor uitbouw van de aspecten in het excellentieprofiel en de daarvoor benodigde inzet tot professionalisering, scholing en inschakeling van externe deskundigheid, geven het vertrouwen dat het excellentieprofiel in de komende jaren bestendig zal blijken te zijn.

3. Onderwijskwaliteit

3.1 Resultaten

In haar aanmelding geeft obs de Bolster de volgende toelichting bij haar resultaten.

Onderwijsresultaten

In haar aanmelding noemt de school de volgende gebieden waarop ze zeer goede resultaten heeft geboekt.

1. Begrijpend lezen; nadat geconstateerd is dat begrijpend lezen extra aandacht nodig had, is de school hieraan gaan werken en gaan de resultaten omhoog.
2. De resultaten van spelling zijn goed.

Context waarbinnen de school werkt

De school beschrijft in haar aanmelding de volgende omstandigheden waarbinnen ze haar werk doet.

Op de Bolster zit een grote diversiteit aan kinderen. Door de goede naam van de school krijgen wij sneller kinderen binnen die extra ondersteuning nodig hebben.

Dove en slechthorende kinderen hebben een taalachterstand, wat zeker terug te zien is in de ontwikkeling woordenschat en begrijpend lezen. Een groot gedeelte van onze dove kinderen is allochtoon wat hun taalontwikkeling ook beïnvloedt. Dit vertaalt zich in de onderwijsresultaten.

3.2 Onderwijsproces

Over aanbod, zicht op ontwikkeling, didactisch handelen en ondersteuning schrijft de school het volgende in haar aanmelding.

Aanbod

Eigen oordeel aanbod: **Goed**

De Bolster stemt goed af op de onderwijsbehoeften. De afgelopen vijf jaar zijn de methodes vernieuwd en is gekozen voor methodieken die een hoog niveau nastreven dat past bij onze populatie. Daarbij is wel gekeken naar de mogelijkheden om in aanbod te kunnen differentiëren. Er is gekozen om Engels vanaf groep 1 aan te bieden.

Kentalis Talent heeft veel expertise in taal. Gebruik makend van haar expertise is het aanbod woordenschat en taal in de onderbouw naar een hoger niveau getild. Er is een breed aanbod voor de kinderen. Naast de kernvakken wordt veel aandacht besteed aan kunst, cultuur en natuur. De taal- en rekencoördinatoren volgen de ontwikkelingen nauwgezet.

Zicht op ontwikkeling

Eigen oordeel zicht op ontwikkeling: **Goed**

De leerlingen worden nauwkeurig gevolgd door observaties, methodegebonden toetsen en landelijk genormeerde toetsen. Daarnaast wordt de sociaal-emotionele ontwikkeling gevolgd door ZIEN. Voor de groep worden groepsplannen gemaakt waarbij altijd gemotiveerd wordt waarom kinderen in een bepaald niveau zitten en wat hun doelen zijn voor de komende periode. In samenwerking met de intern begeleider worden de groepsplannen opgezet.

Het interne ondersteuningsteam bespreekt de trendanalyses vanuit het leerlingvolgsysteem met een expert van buiten. Vanuit de analyse worden stappen gezet en verbeteringen doorgevoerd. Leerkrachten van parallelgroepen zijn samen verantwoordelijk voor de kinderen en werken samen. Indien de ontwikkeling van een kind zodanig stagneert dat er extra ondersteuning nodig is, wordt dit besproken met het samenwerkingsverband en/of basisteam jeugd en gezin.

Didactisch handelen

Eigen oordeel didactisch handelen: **Voldoende**

Binnen de school is een helder pedagogisch en didactisch concept en er zijn duidelijke richtlijnen en afspraken. Er wordt gewerkt met directe instructie waarbij aandacht is voor het individueel niveau van de kinderen. Er zijn altijd mogelijkheden voor individuele leerlijnen. Er wordt gelet op activiteiten die de betrokkenheid vergroten.

De school is zich aan het ontwikkelen wat betreft co-teaching. Hoe kunnen we meer van elkaars expertise gebruik maken. Daarnaast willen we kinderen meer eigen verantwoordelijkheid gaan geven.

Ondersteuning

Eigen oordeel ondersteuning: **Goed**

We hebben veel leerlingen op school die extra ondersteuning en begeleiding krijgen. Daarbij hebben we ook 17 dove leerlingen die specifieke begeleiding en ondersteuning hebben. Hiervoor zijn ontwikkelingsperspectieven opgesteld die op afgesproken tijden geëvalueerd worden. De perspectieven worden bijgesteld indien nodig, waarbij het niet altijd vanzelfsprekend is dat het niveau van ontwikkeling bijgesteld wordt maar ook gekeken wordt wat een leerkracht of team nodig heeft om een gewenst niveau te bereiken.

Voor de dove leerlingen gebeurt dit in samenwerking met de aanwezige gedetacheerde leerkrachten, de logopediste en het ondersteuningsteam van Kentalis.

Met het samenwerkingsverband is de pilot aangegaan om met een specifieke groep (een groep 7) een perspectief neer te leggen voor de hele groep.

3.3 Schoolklimaat en veiligheid

In haar aanmelding merkt de school het volgende op over het klimaat en de veiligheid op school.

Schoolklimaat

Eigen oordeel schoolklimaat: **Goed**

De Bolster heeft een zeer sterk schoolklimaat wat ook onderkend wordt door leerlingen, ouders en externen. We hebben een zeer goede naam binnen de regio.

Het tevredenheidsonderzoek ondersteunt dit.

Van oudsher is er veel pedagogische en didactische ruimte op de Bolster.

We werken met de Kanjertraining en hebben als team de driejarige opleiding afgerond. We hebben hierdoor een structurele manier van werken ingebouwd binnen onze school.

Leerlingen worden gezien en betrokken bij het onderwijs. Naast het rapport van de leerkracht maakt ieder kind een eigen kindrapport waarbij gekeken wordt naar eigen ontwikkeling en ambities.

Veiligheid

Eigen oordeel veiligheid: **Goed**

De Bolster is een veilige school. Er wordt respectvol met elkaar omgegaan en er is veel ruimte voor diversiteit. Zowel bij leerlingen, medewerkers als ouders. Via de Kanjertraining wordt structureel aandacht besteed aan sociale competenties. Tijdens de projectweken van Lentekriebels wordt extra aandacht besteed aan seksuele diversiteit.

Er wordt adequaat gereageerd op agressie en geweld, en ouders worden altijd ingelicht als hiervan sprake is. Incidenten worden vastgelegd.

Er zijn twee vertrouwenspersonen. Die zijn bekend gemaakt aan de leerlingen.

De veiligheidsbeleving van leerlingen wordt gemeten via tevredenheidsonderzoek en ZIEN. Bij medewerkers wordt ook de risico-inventarisatie van de Arbo Unie meegenomen.

Gebruikt(e) instrument(en) en resultaat

Tevredenheidsonderzoek

2012 rapportcijfer 7,7.

Aspect veiligheid gemiddeld 3,6 (op een schaal van 4).

2014 rapportcijfer 8,1.

Aspect veiligheid gemiddeld 3,6 (op een schaal van 4).

Vanaf 2015 vullen de kinderen jaarlijks de vragenlijst van ZIEN in.

3.4 Kwaliteitszorg en ambitie

In de aanmelding geeft de school de volgende toelichtingen over evaluatie en verbetering en de kwaliteitscultuur op de school.

Evaluatie en verbetering

Eigen oordeel evaluatie en verbetering: **Goed**

De school borgt op verschillende manieren de kwaliteit.

- Er is een schoolplan waarin helder geformuleerd staat wat de doelen zijn die de school nastreeft en via welke route de school de doelen gaat behalen.
- Er is een jaarplan waarin de doelen uit het schoolplan zijn opgenomen met de na te streven tussendoelen. Daarnaast worden hier nieuwe ontwikkelingen in opgenomen. Dit plan wordt geëvalueerd en in het jaarverslag worden de resultaten vastgelegd.
- Er is een intern ondersteuningsteam dat de ontwikkelingen van de school volgt en direct maatregelen neemt indien nodig.
- Er is een actueel schoolondersteuningsprofiel (SOP). De directie is nauw betrokken bij de ontwikkeling van het beleid passend onderwijs in de regio.
- Op studiedagen worden doelen geëvalueerd en bijgesteld. Indien nodig zijn er externe partijen bij betrokken.
- De schoolresultaten worden met een onafhankelijke orthopedagoog geanalyseerd.
- Er is een kwaliteitsmeter op bestuursniveau, die door de directeur samen met het team wordt ingevuld. Een tweede directeur van het bestuur beoordeelt de kwaliteitsmeter.
- Op de school worden afspraken vastgelegd op kwaliteitskaarten die regelmatig geëvalueerd worden.
- De kwaliteitsaspecten worden besproken met de medezeggenschapsraad.
- Er zijn op alle kerngebieden coördinatoren op LB-niveau aangesteld (taal, rekenen, ict, hoogbegaafdheid, lezen). Zij volgen de ontwikkelingen intern en extern nauwgezet.
- Met Kentalis is er een intensieve samenwerking. De Kentalis Academie volgt de ontwikkeling van de dove kinderen en ook de invloed van deze populatie binnen de Bolster. Dit op wetenschappelijk niveau.
- Er is iedere twee jaar een tevredenheidsonderzoek.

- Op bestuursniveau worden de financiële kaders vastgesteld, de school heeft invloed op de besteding.

De Bolster is een zeer ambitieuze school die doelen nastreeft die de ontwikkeling van kinderen ten goed komen. De school waakt ervoor om achter trends aan te lopen die onvoldoende wetenschappelijk gefundeerd zijn.

Tevredenheidsonderzoeken (zoals opgegeven in de aanmelding)

	Afname	Jaar	Aantal	Gemiddelde	Landelijke
	afname	afname	respondenten	van de school	benchmark
Medewerkertevredenheid	Ja	2014	29	8,4	7,7
Oudertevredenheid	Ja	2014	152	8,2	7,6
Leerlingtevredenheid	Ja	2014	137	8,1	8,0

Kwaliteitscultuur

Eigen oordeel kwaliteitscultuur: **Goed**

De school is zeer ambitieus wat betreft visie en onderwijskwaliteit. De doelen van het schoolplan worden gezamenlijk met het team opgesteld. Nieuwe ontwikkelingen worden gezamenlijk gedragen. De directeur heeft een heldere visie, staat voor de school en draagt die uit. De verantwoordelijkheden zijn duidelijk verdeeld maar voor iedereen staat voorop dat je als team gezamenlijk een school vertegenwoordigt.

We spreken elkaar aan en zoeken samenwerking. In de doelen van school staat nadrukkelijk vermeld dat we streven naar collegiale consultatie. Hier mogen nog stappen in gezet worden. Vanuit het bestuur is de filosofie dat de scholen van Stroom geloven in eigenzinnig onderwijs waarbij iedere basisschool de vrijheid heeft om een eigenwijze visie vorm en inhoud te geven. Ondernemerschap wordt aangemoedigd.

Plannen van aanpak en inzet van de school worden geëvalueerd en bijgesteld.

Door als opleidingsschool met de pabo samen te werken, krijgen we veel nieuwe input binnen van studenten. Afgestudeerden worden gevraagd onderzoek te doen naar onderwerpen die een kwaliteitsimpuls geven aan de school.

Bevindingen van de Jury Excellente Scholen ten aanzien van de algemene onderwijskwaliteit

Toelichting werkwijze jury

Bij het onderzoek naar de algemene onderwijskwaliteit worden de volgende aspecten betrokken: resultaten, onderwijsproces, schoolklimaat en veiligheid, en kwaliteitszorg en ambitie.

Scholen hebben zichzelf beoordeeld op basis van een aantal kwaliteitsstandaarden. De kwaliteitsstandaarden behorende bij onderwijsproces, schoolklimaat en veiligheid, en kwaliteitszorg en ambitie zijn met toelichting opgenomen in de bijlage van het juryrapport. Het eigen oordeel van de school is opgenomen in hoofdstuk 3 van dit rapport.

De jury voert geen eigen onderzoek uit naar de kwaliteit van deze standaarden. Wel toetst zij of in haar onderzoek naar het excellentieprofiel contra-indicaties naar voren komen die tot een oordeel leiden dat afwijkt van het eigen oordeel van de school.

Tijdens het schoolbezoek kwam de jury tot de volgende bevindingen ten aanzien van de algemene onderwijskwaliteit van de school.

Resultaten

Eindresultaten verplicht curriculum: de leerlingen behalen cognitieve eindresultaten die gezien kenmerken en beginniveau van de leerlingen ten minste in overeenstemming zijn met wat van een goede school verwacht mag worden.

De jury heeft in haar onderzoek geen contra-indicaties aangetroffen aangaande deze standaard.

Resultaten niet verplicht curriculum: de school kan ook op andere gebieden dan het verplichte curriculum het bereikte niveau zichtbaar maken.

Uit de beschrijvingen bij het excellentieprofiel blijkt dat de school oog heeft voor het welbevinden van de leerlingen (onder andere middels het instrument ZIEN). Op deze wijze werkt de school op een goede manier aan de sociale opbrengsten.

Onderwijsproces

Aanbod: het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.

De jury heeft in haar onderzoek geen contra-indicaties aangetroffen voor het eigen oordeel van de school. De Bolster hecht veel belang aan de creatieve en culturele ontwikkeling van de leerlingen. Daarom wordt veel tijd besteed aan het (in groepjes) vervaardigen van creatieve werkstukken en het deelnemen aan een aantal culturele activiteiten. Om dit mogelijk te maken heeft de school aan het minimum aantal verplichte roosteruren extra uren op jaarbasis toegevoegd.

Ook voor meerpresterende leerlingen heeft de school per week in de 'Doen'-groepen een aanbod samengesteld. Dit wordt voor een deel ook met leerlingen van andere scholen voor po en vo en in samenwerking met de Kinderuniversiteit vorm gegeven.

De school anticipeert goed wat betreft de voorbereiding op het vervolgonderwijs en op de samenleving. De eerste dove/slechthorende leerlingen zullen vanaf schooljaar 2017/2018 de overstap naar het voortgezet onderwijs maken. De school beraadt zich momenteel al op hoe ze in goed overleg met ouders, Kentalis Talent, het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs en de in aanmerking komende vo-scholen, voor een goede overgang kan zorgen.

De voorbereiding op deelname aan de maatschappij acht deze school van groot belang. Zowel de reguliere leerlingen als de leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften groeien in de Bolster op vanuit een bewust streven naar volledige acceptatie en participatie.

Zicht op ontwikkeling: de leraren volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven.

De jury heeft in haar onderzoek geen contra-indicaties aangetroffen voor het eigen oordeel van de school.

Didactisch handelen en ondersteuning: het didactisch handelen van de leraren stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling. Leerlingen die dat nodig hebben, ontvangen extra aanbod en ondersteuning.

De jury heeft in haar onderzoek geen contra-indicaties aangetroffen voor het eigen oordeel van de school. De diversiteit in de leerlingenpopulatie van de Bolster en de wens een breed ondersteuningsaanbod vorm te geven, maken het pedagogisch en didactisch handelen van de leerkrachten van belang. Dit aspect krijgt dan ook bijzondere aandacht door onder andere co-teaching, collegiale consultatie en verdere nascholing. Wat betreft het pedagogisch handelen wordt energie gestoken in de Kanjertraining en het gebruik van ZIEN.

In zo goed als alle groepen is sprake van een hechte samenwerking tussen de groepsleerkracht(en), de medewerkers (tolk en logopedist) van Kentalis Talent en de stagiairs die de Bolster als opleidingsschool in huis heeft. Tijdens het schoolbezoek heeft de jury geconstateerd dat de taakverdeling en inzet van deze medewerkers goed op elkaar zijn afgestemd en soms moeiteloos onderling worden afgewisseld. Hierdoor kunnen de specifieke ondersteuning en knowhow van de gespecialiseerde medewerkers ook ten goede komen aan de reguliere kinderen. Voor een aantal vak-/vormingsgebieden worden de leerlingen in de groepen op drie niveaus ingedeeld. Daarnaast bestaat de mogelijkheid van een meer individueel aanbod. Voor het vak rekenen past de school ook groepsdoorsnijdend werken toe. Voor meerpresterende leerlingen is er het wekelijkse Doen-programma.

Schoolklimaat en veiligheid

Schoolklimaat en veiligheid: de school kent een ambitieus en stimulerend klimaat, en schoolleiding en leraren waarborgen een veilige, respectvolle en betrokken omgeving voor leerlingen en leraren.

De jury heeft in haar onderzoek geen contra-indicaties aangetroffen voor het eigen oordeel van de school. Tijdens het schoolbezoek ziet de jury dat leerkrachten en leerlingen onderling bijzonder prettig met elkaar omgaan. Het lichte en mooi (met werkstukken van de leerlingen) ingerichte gebouw ademt een goede sfeer, en de leerlingen en medewerkers lijken zich daar veilig en vertrouwd te voelen. Of zoals een ouder het verwoordt: "De school is echt een school van de kinderen". Uit de gesprekken met de leerlingen en met ouders blijkt nog eens dat zij de school als een erg aangename en veilige omgeving ervaren. De voor de communicatie met de 18 dove/slechthorende leerlingen noodzakelijke technische voorzieningen (soloapparatuur, geluidsversterking bij leerkrachten, specifieke positionering van leerlingen met de tolk et cetera) lijken op geen enkele manier het prettige en veilige beeld te beïnvloeden.

Kwaliteitszorg en ambitie

Evaluatie, verbetering en kwaliteitscultuur: *de school heeft vanuit haar maatschappelijke opdracht ambities en doelen geformuleerd, evalueert regelmatig de realisatie en verbetert op basis daarvan systematisch haar onderwijs. De school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.*

De jury heeft in haar onderzoek geen contra-indicaties aangetroffen voor het eigen oordeel van de school. Naast de verzameling, analyse en evaluatie van opbrengstgegevens investeert de school speciaal in het volgen van de resultaten van de dove en slechthorende leerlingen. De school volgt de ontwikkeling met betrekking tot de leeropbrengsten op cognitief gebied, maar ook ten aanzien van het welbevinden van de kinderen. Hierbij speelt de onderzoeksafdeling van Kentalis Academie een belangrijke rol. Deze wil met sociometrisch onderzoek een wetenschappelijke basis aan de resultaatmeting verbinden. Op deze wijze komen de resultaten van dit onderzoek niet alleen ten goede aan het volgen van de ontwikkeling van de individuele leerlingen, maar kunnen de geaggregeerde resultaten ook benut worden voor de analyse en evaluatie van de twinaanpak. Er is sprake van een sterke leercultuur op de Bolster. De deuren staan open voor elkaar en er is ruimte om te experimenteren. Voorbeelden hiervan zijn het groepsoverstijgend rekenen in groep 6 en 7 en een andere aanpak van wereldoriëntatie in groep 5. De directie geeft aan wel graag op de hoogte te zijn van de proeftuintjes die worden uitgezet.

4. Conclusie van de jury

Aan de hand van een schoolpresentatie, een uitgebreide documentenanalyse en een schoolbezoek heeft de jury een goed beeld gekregen van het excellentieprofiel van basisschool de Bolster. De jury heeft zich van de beide daarin opgenomen excellentieaspecten een oordeel kunnen vormen op grond van een rondgang door de school, het bezoek aan een aantal groepen, en intensieve gesprekken met bestuur, schoolleiding, leerkrachten en overige medewerkers, ouders en leerlingen.

De jury heeft op beide excellentieaspecten in de praktijk kunnen vaststellen dat de Bolster het opgevoerde excellentieprofiel ook waarmaakt. In alle groepen is sprake van een sterke pedagogische begeleiding van en een focus op het welbevinden van alle leerlingen. Aan de diversiteit die de leerlingenpopulatie kenmerkt, wordt tegemoet gekomen door een breed ondersteuningsaanbod; breed in aard (zowel de kernvakken als de creatief-culturele vormingsgebieden) én in niveau. De leerkrachten denken met ondersteuning van de IB'ers gericht na over de aanpak van verschillen tussen leerlingen qua belangstelling en leerpotentie.

De vorming van de twinschool vormt in feite een bijzondere verdere uitbouw van dit brede ondersteuningsprofiel. Dankzij een gedegen voorbereiding alsmede de volle inzet van de leiding en het team van de Bolster en van de leiding en medewerkers van Kentalis Talent, is in ogenschijnlijk korte tijd een relatief unieke vorm van geïntegreerd onderwijs ontstaan voor reguliere, dove en slechthorende leerlingen en andere kinderen met een beperking. De samenwerkende partners zijn er in de mediumsetting in geslaagd een schoolomgeving in te richten waarin leerlingen, ouders en medewerkers een goede vorm van acceptatie en participatie tot stand brengen. Hiermee worden goede opbrengsten van een inhoudelijk breed onderwijsaanbod behaald.

De indruk ontstaat dat deze vorm van samenwerking niet alleen voordelen biedt aan de leerlingen met een (zware) ondersteuningsbehoefte, maar dat ook de reguliere leerlingen hiervan profiteren. De jury is er in gesprekken met medewerkers, ouders en leerlingen van overtuigd geraakt dat deze aanpak al stevig in de school is verankerd en ook vertrouwen in de naaste toekomst geeft. Het feit dat de school reeds ontwikkelingsplannen voor de komende jaren heeft opgesteld, vergroot dat vertrouwen.

Alles overziende is de jury van oordeel dat obs de Bolster op basis van de door de jury waargenomen kenmerken en gerapporteerde bevindingen het predicaat Excellente School primair onderwijs toekomt.

Bijlage – zelfevaluatie algemene onderwijskwaliteit

Primair onderwijs

Scholen hebben zichzelf beoordeeld op basis van onderstaande kwaliteitsstandaarden met bijbehorende omschrijving. Scholen kregen het verzoek hun oordeel te waarderen op deze standaarden en dit oordeel te onderbouwen. Deze inbreng is opgenomen in het juryrapport over de school.

1. ONDERWIJSPROCES

1.1 Aanbod

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.

De leraren bieden een breed, eigentijds en op de kerndoelen gebaseerd aanbod. Binnen de kaders van de wet maken zij keuzen in het aanbod, waardoor zij deze afstemmen op de onderwijsbehoeften die kenmerkend zijn voor de leerlingenpopulatie. De school heeft bovendien een aanbod voor de referentieniveaus taal en rekenen dat past bij het niveau van alle leerlingen. De leraren hanteren leermiddelen die afgestemd zijn op de ontwikkelingsfase van de leerlingen. Het aanbod sluit aan op het niveau van de leerlingen bij binnenkomst van de school en bereidt hen voor op het aanbod bij de start van het vervolgonderwijs. Daar tussenin verdelen de leraren de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren. Het aanbod draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

1.2 Zicht op ontwikkeling

De leraren volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven.

De leraren verzamelen voortdurend systematische informatie over de ontwikkeling van hun leerlingen. Zij gaan regelmatig na in welke mate de leerlingen profiteren van het geboden onderwijs en hoe de ontwikkeling van leerlingen verloopt uitgaand van de eigen capaciteiten en ten opzichte van leeftijdgenoten. Wanneer leerlingen het onderwijs niet genoeg lijken te benutten, gaat de school na waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. De leraren gebruiken al deze informatie vervolgens om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen leerlingen als individuele leerlingen. De leraren hanteren daarbij een cyclische aanpak.

1.3 Didactisch handelen

Het didactisch handelen van de leraren stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling.

De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van de informatie die zij over de leerlingen hebben, en stimuleren een brede ontwikkeling. Het team handelt op basis van een samenhangend en consistent pedagogisch-didactisch concept.

De leraren zorgen voor effectieve instructies: aansprekend, doelmatig en interactief. Ze geven blijk van hoge verwachtingen en reageren positief op de inbreng van leerlingen, waardoor deze zich ondersteund en uitgedaagd voelen. Bij de instructies en opdrachten gebruiken de leraren passende vakdidactische principes en werkvormen. Ook zorgen zij ervoor dat het niveau van hun lessen past bij het beoogde eindniveau.

Zij stemmen de instructies en opdrachten af op de behoeften van groepen en individuele leerlingen, zodat alle leerlingen actief, gemotiveerd en betrokken zijn en de beschikbare tijd effectief besteden. Tijdens de (leer)activiteiten gaan de leraren na of de leerlingen de leerstof en de opdrachten begrijpen. Daarbij geven de leraren de leerlingen directe en individuele feedback op hun werken en leren.

1.4 Ondersteuning

Leerlingen die dat nodig hebben, ontvangen extra aanbod en ondersteuning.

De school heeft voor leerlingen met bijzondere ondersteuningsbehoeften extra aanbod en begeleiding gepland. Deze ondersteuning is gericht op het (ontwikkelings)perspectief van de leerling. Voor de leerlingen die structureel onderwijsaanbod krijgen op een ander niveau dan de

leeftijdsgroep of extra bekostigd worden vanuit het samenwerkingsverband, stelt de school een (ontwikkelings)perspectief op. De school evalueert regelmatig of de extra ondersteuning het gewenste effect heeft en stelt deze zo nodig bij.

2. SCHOOLKLIMAAT & VEILIGHEID

2.1 Schoolklimaat

De school kent een ambitieus en stimulerend klimaat.

De schoolleiding en de leraren creëren een stimulerend en ambitieus pedagogisch en didactisch klimaat. Er zijn duidelijke regels en er heerst een voorspelbaar en betrouwbaar positief klimaat waarin afspraken nagekomen worden. Schoolleiding en leraren kennen een focus op persoonlijke ontwikkeling en leren, waarin alle leerlingen gezien worden en zich betrokken voelen bij de schoolgemeenschap. Het schoolklimaat is ondersteunend voor de cognitieve en sociale ontwikkeling.

2.2 Veiligheid

Schoolleiding en leraren waarborgen een veilige, respectvolle en betrokken omgeving voor leerlingen en leraren.

Schoolleiding en leraren waarborgen de veiligheid van de school en de omgeving voor alle leerlingen en het personeel. Leerlingen, leraren, schoolleiding en overig personeel gaan respectvol en betrokken met elkaar om. De leraren brengen leerlingen sociale competenties bij en tonen voorbeeldgedrag. Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op. De school heeft daarvoor een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen, registreren, afhandelen en evalueren van incidenten. Het beleid voorziet ook in een regelmatige meting van de veiligheidsbeleving van de leerlingen en het personeel. De school heeft een vertrouwenspersoon. Alle betrokkenen kennen dit beleid.

3. KWALITEITSZORG EN AMBITIE

3.1 Evaluatie en verbetering

De school heeft vanuit haar maatschappelijke opdracht ambities en doelen geformuleerd, evalueert regelmatig de realisatie en verbetert op basis daarvan systematisch haar onderwijs.

De school weet – rekening houdend met haar maatschappelijke opdracht en kenmerken van de leerlingenpopulatie – waarin zij zich wil onderscheiden, c.q. profileren, en heeft daaruit toetsbare doelen afgeleid voor de korte en middellange termijn. De kwaliteitszorg heeft in elk geval betrekking op de resultaten, het onderwijsproces waaronder het aanbod, het schoolklimaat en de veiligheid. De schoolleiding en de leraren beoordelen systematisch maatregelen en instrumenten om te waarborgen dat het personeel bekwaam is en deze bekwaamheid onderhoudt. De school betreft onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden bij deze beoordeling en analyseert de relatie tussen de resultaten en de financiële voorzieningen en wettelijke vereisten. De evaluaties leiden tot toegankelijke managementinformatie. Waar nodig voert de school planmatig verbeteringen door die voldoende ambitieus zijn en aansluiten bij de evaluaties.

3.2 Kwaliteitscultuur

De school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.

Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren, wordt door de leraren breed gedragen. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. Het bestuur en de schoolleiding vertonen onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Er wordt gehandeld vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling tussen alle geledingen in de instelling.

De schoolleiding, leraren en het ondersteunend personeel werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Leraren en andere betrokkenen bij de school werken resultaatgericht, zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de onderwijskwaliteit en op de ontwikkeling van de leerlingen. De school werkt vanuit een transparante en integere cultuur waarin sprake is van zichtbaar zorgvuldig handelen.